

НОВА ПОШТА

Примерак 12 Филера

«НОВА ПОШТА»
излази сваког дана ујутру, осим
недељом и дана код празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРГАНОЛОГО ТЕР 64
Телефон: 30-30. Пошт. бр.: 173
Тек. рачун код Пошт. штед. 16.254
Месечна претплата: 3.20 дина,
тримесечна: 9.30 дина

Год. III.

Ујвидек, среда, 3 март 1943

Број 48

НЕМЦИ ВРШЕ МНОГООБРОЈНЕ ПРОТИВНАПАДЕ НА ЈУЖНОМ ДЕЛУ ИСТОЧНОГ ФРОНТА

Приликом бомбардовања Берлина оборено 19 енглеских авиона

На северу Туниса немачке трупе настављају нападе

Из Главног стана Вође Рајха се саопштава:

У понедељак смо на јужном делу Источног фронта отпочели многобројне противнападе. На доњем току Кубана разбили смо непријатељске групе снага и осујетили њихове нападачке припреме. У области Изјума упркос рђавих временских и теренских прилика заузели смо даља многа места. Број заробљеника и плен се повећава. Међу погинулим налази се и командујући 25-ог совјетског тенковског корпуса, генерал-мајор Павлов. У простору западно од Харкова све до отсека северно од Орела и јуче су уз крваве губитке пропали непријатељски покушаји продора и пробоја.

Демјански мостобран, југоисточно од Иљменског Језера, кога су Совјети 14 месеци уз огромно жртвовање људског материјала нападали, немачке трупе су плански евакуисале. Ово дуже времена припремљено повлачење немачке линије извршено је с корака на корак, уз пошљење свег оружја и ратног материјала. Саму евакуацију непријатељ није ометао.

На фронту у Северном Тунису немачко-италијанске нападачке трупе постигле су у петак даље напредовање. Ваздухопловство је нападо са добрим резултатом уређаје за утовар и железничке циљеве у позадинској области непријатеља. Ваздушна одбрана немачких ловаца и ваздухопловства оборила је у простору Средоземног Мора 11 непријатељских авиона.

Енглески авиони су у понедељак у вечерњим часовима продрли до Берлина и бацили ра-

зорне и запаљиве бомбе на престоницу и околна места. У квартовима за становање и јавним зградама настале су штете од пожара и експлозије. Становништво је имало губитака. Неколико непријатељских апарата бацило је са висине бомбе на За-

падну Немачку. Ноћни ловци и противавионска артилерија оборили су 19 непријатељских бомбардера, већим делом четворомоторних.

На мору западно од Норвешке оштетили смо поготком бомби један разарач.

Немци су присилили Совјете у индустријској области Доњеца да се повуку

Осуеђен покушај великог совјетског напада код реке Миус

Берлин, 2 март. (ДНБ) — Немачки напади на јужном сектору Источног фронта и даље се повољно развијају. Извршење једног одлучног ратног плана спровела је у недељу једна немачка моторизована јединица и успела да на широком фронту у правцу североистога пређе Доњец. Услед тога уништене су совјетске снаге које су са својим елитним трупама вршиле напад, а остале су присиљене да се после претрпљених великих губитака повуку. Ово повлачење извршено је на таквом терену које су Совјети са великим снагама истакли за циљ зимске офанзиве. Поред значајног освајања простора, немачке јединице уништиле су у успешним борбама више совјетских снага.

Немци су околним и уништили знатне делове совјетских снага, а друге совјетске снаге отсекали од путева за повлачење, те су их немачке трупе за чишћење потпуно смрвиле. Приликом чишћења терена уништене су знатне совјетске снаге које су располагале још и са знатним количинама оружја.

Северозападно од Изјума немачки авијатичари напали су један совјет-

ски аеродром. 11 совјетских апарата уништили су на земљи, а преостале јако оштетили. На фронту код Миуса Совјети су последњих дана извршили само нападе на неким местима али су држали у приправности тенковске снаге и ловачке дивизије. Јединице које су биле у припремном положају кренуле су у недељу у напад на фронту широком 18 километара. У доњешњој индустријској области грађевци су јако немачки одбранбени положаји, који су већ у самом почетку одбили совјетски напад. Совјети ни на једном месту нису успели да пређу реку Миус. На другим секторима фронта исто тако слоњени су сви покушаји совјетских напада од стране непробојног немачког фронта. На више извештаја види се да су Совјети претрпели велике губитке. Према истима, совјети су само у области Орела на сектору једне немачке дивизије имали 30.000 жртвих, а код кубанског мостобрана пред фронтом једне немачке тенковске дивизије само у фебруару месецу претрпели су губитака од 9700 погинулих војника.

Спилмен идућује у Лондон?

Цирих, 2 март. — (БТ). Како „Ноје Цирихер Цајтунг“ јавља, њујоршки бискуп Спилмен, који још увек борави у Ватикану, приликом свога повратка за Њујорк отпутоваће и до Лондона. У погледу његовог боравка у Ватикану и одласка за Лондон односно Њујорк, још ништа се не зна детаљније. Обавештени кругови мисле да ће њујоршки бискуп Спилмен кренути на пут још у току ове недеље.

ПОНОВО СЕ ДЕМАНТУЈЕ ВЕСТ ДА ЋЕ ФИНСКА СКЛОПИТИ ПОСЕБАН МИР

Хелсинки, 2 март. — (ДНБ). Финска влада поново устаје против вести проширених у неутралним и непријатељским земљама, које говоре о посебном миру Финске. Листови истичу да је Финска једном за увек одговорила: стоји на страни Немачке и њених савезника и бори се до извојевања победе.

ДВОГОДИШЊИЦА ПРИСТУПА БУГАРСКЕ ТРОЈНОМ ПАКТУ

Берлин, 2 март. — (ДНБ). Приликом прославе двогодишњице приступања Бугарске Тројном пакту краљ Борис упутио је поздравни телеграм Вођи Рајха, на који је Фирер исто тако телеграмом одговорио.

ПРИСИЛНО СПУШТАЊЕ ЕНГЛЕСКОГ АВИОНА У ПОРТУГАЛИЈИ

Лисабон, 2 март. — (НШТ). У петак по подне на португалској обали у близини Бајхо Алентехо један енглески двомоторни борбени авион извршио је присилно спуштање. Неколико чланова посаде делимично је тешко а делимично лакше рањено. Апарат се налази под страхом португалских власти.

Образовање нове Финске владе успорила одлука сељачке странке

Сељачка странка тражи да у новој влади буду бар два министра из Карелије

Хелсинки, 2 март. (МТИ) — Образовање нове финске владе успорила одлука сељачке партије од суботе по подне, којом заузима став уз своје кандидате за министре и тражи да у новој влади буду бар два министра из Карелије. С друге стране повољно је примљен следећи став сељачке партије:

Најважнији задатак нове владе, која ће бити на парламентарној основи и по могућству ослањати се на ове парламентарне групе, је успешно во-

ђење даље одбранбене борбе Финске до завршетка рата, и да се на тој начин добро одмереном спољном политиком може осигурати у пуној мери независност земље као и одбранбено могућности за будућност.

Кандидат аграрне партије за председника владе је Рајника, директор банке. Према вести, странка неће моћи да спроведо кандидацију, тако да ће вероватно на челу владе доћи фински посланик у Берлину Клеменек.

Енглеско ваздухопловство извршило је напад на Берлин, али без војничког резултата

Берлин, 2 март. (ДНБ) — У току ноћи од уторника енглески бомбардери допрли су и до Берлина. Непријатељ је имао намеру да изврши против града концентрисан напад, који је онемогућен услед одлучне и јуначке одбране немачких ноћних ловаца и велике катре огромне немачке контраавионске артилерије. На територију града бацене су бомбе без циља. Пожарне чете, ваздушна одбрана

и становништво оних су ступили у дејство и пожари су локализовани. Непријатељ је приликом овога ваздушног напада, који није имао никаквог успеха у војничком погледу, изгубио многе бомбардера. Многи авиони и њихови делови који су оборени од стране контраавионске артилерије, односно остатци тих авиона, нађени су у близини и нешто даље од града, као и у околним местима Берлина.

Ватикански кругови о посети Свилмена Ватикану

Рим, 2/март. (МТИ) — У Ватикану се свакодневно да ће њујоршки бискуп Свилмен у среду напустити Рим и авионом отпутовати у Шпанију. Иначе и даље се држе заговорно у вези са разговорима Пале и америчког бискупа. Бискуп је сваки дан посетио Светог Оца са киме је не једном боравио часоцима у радној соби. Разговори су вођени у четири часа, без тумача. Бискуп, који је годинама живео у Риму, говори изврсно италијански, а и Свети Отац добро зна енглески. Ништа конкретно није се знало о овим преговорима у Палиној радној соби, па чак ни на околице бискупа Свилмена. Једна претпоставка, међутим, ипак се јако одражава у Ватикану. Ова претпоставка стоји у вези с тим да у околини Свете Столице са појачаном бригом гледају на даље заоштравање рата, нарочито у вези са жестоким ваздушним нападом. Папа Пије XII у свом говору у наше махова је изјавио да неће пропустити ни једну прилику да се потруди да олакша ратно патње грађанског становништва. Стога се упорно проноси вест да је ово питање било предмет два преговора између Пале и бискупа Свилмена, нарочито у вези са неоправданим бомбардовањем грађанског становништва и наводно бискуп је свом понео далеководан озбиљан предлог у интересу ублажавања ратних метода. У вези с овом вешћу доводи се и друга вест да ће бискуп Свилмен из Шпаније одлетети у Лондон.

Претседник владе Калаи о вођењу политике према народностима

Будапешта, 2 март. — Приликом отварања десетог продуженог течаја за управне чиновнике, који је отворен у понедељак пре подне, прочитао је министарски саветник Мартонфа Карол поздравно писмо отсутног претседника владе Калаи Миклоша. Министар претседник у своме писму подвукао је два најважнија проблема Мађарске, а то социјално питање и неправилно поступање са народностима, што значи да се и народности треба да укључе у мађарску заједницу. Решење социјалних питања и проблем народности у првом реду је најважнији проблем исправне управе земље.

За социјални живот и развитак социјалне правде ми се не сможемо задовољити само постојећим стањем, које је код нас напредовало, а ми не можемо напредовати без интензивног учествовања наше управе, јер ако је разлог социјалног незадовољства ре-

Кроз ШТАЊУ

После Рибентропове посете Риму

„*Регили Мађаросаг*“ доноси извештај свога берлинског дописника о посети Рибентропа Риму, у коме се каже:

„Сада издат званичан извештај о посети министра спољних послова Рајха Рибентропа Италији, како унутрашњом садржином, тако и саставом, изазвао је нарочито интересовање у Вилхелмштрасе, као и уопште у надлежним посматрачким круговима. ОDMAH је у првом реду изазвао пажњу то што, у супротности са саопштењима издатим о конференцији у Казабланки, званично саопштење уопште није садржавало ближе податке о месту, само је означило посету Италији.“

Ова супротност још више је карактеристична што су се преговори Рибентропа ограничили строго на проблеме везане за европски простор, а стога није ни било потребно његово популарисање нарочитом пропагандом, јер су се они кретали око већ потпуно познатих тачака расправљања.

У погледу спољашности преговора званично саопштење констатује да се на пример додир Рибентропа са дипломатским представницима Италије у другим земљама кретао само у потпуно ублаженом облику. Саопштење

на крају одлучно указује на то — у супротности са противничким ширењима вести — да у програму Рибентропа није била посета другим престоницама и да је из Рима право отпутовао у Немачку.

„*Регили Мађаросаг*“ пише: „Улога Совјетске Уније у посдератној Европи и даље је стална тема англосаксонске штампе. Енглески часопис „Сфер“ пише: „Само се са узнемиренешћу може слушати гледиште распрострањено у широким слојевима Енглеске и Америке да ће Сједињене Државе и Велика Британија, ако би победиле, бити после рата светске господарице и организаторке. Трансконтинентал Прес баве се легендом о „демократској Русији“. У Лондону кружи нова легенда — пише ТП — по којој је Совјетска Унија на путу да развије такову нову форму национализма која се придружује парској традицији. Ова нова националистичка Русија има, додуше, извесних националних аспирација, које није увек лако довести у сагласност са Атлантским картом, а њеним основним принципима, али ваљда ће се ипак некако успети да се дође до споразумног решења — надају се Англосаксонци који верују у легенду о демократској Русији — пише „*Регили Мађаросаг*“.“

„*Фигулетингер*“ пише о Источном фронту: „Може се узети за сигурно да у Москва нису још напустили мисао да поврате плодну равнину Украјине и прекогата подручја железца и угља у пределу Доњца. Совјети ће још извршити неколико јуриша, али под сасвим другим околностима него што су започели своје велике нападе, при хладноћи од 30 и 40 степени. Те велике руске зиме спутавале су Европљане и онемогућавале његовременно и ваздухопловну делатност. Сада већ не дана у дан долази све више вести да немачка ваздушна сила са све већом снагом интервенише у биткама на копну, и то већ доноси резултате. Поводом тих повољних вести — пише будапештански дневник — захвално помислају на своје јунаке који се боре у блату и мразу не само синови културних европских држава, него, како изгледа, и Бугарци, Американци и енглески велики дестои не крију свој страх што се совјетски савезници покажемо много јачи него што би то у Вашингтону и Лондону волели да виде.“

„*Нојес Винер Тагблат*“ подвлачи, из Стокхолма, конзеквентност Енглеца и у деликатним питањима. И, споменути да је совјетски амбасадор Мајски већ раније постао почасни члан најконзервативнијег и најутеленијег лондонског „Сент Џејмс“ клуба, пише: „Пре неколико месеци „Тајмс“ је прихватио свој друштвени стубац Стаљина, и то непосредно испод саопштења из Краљевског дома. Сада се може читати у најновијем издању алманаха „Ху из Ху“ за 1943 да је Стаљин порастао на 44 реда (прошле године било је о њему свега 6 реда). „Ху из Ху“ је, као што је познато, најконзервативнији, најотменији и најексклузивнији алманах-адресар на свету. Ту се налазе забележене коментарне страсти најве-

Бенгази
(BENGAZI)
Најмонументалнији филм италијанске филмске индустрије Одликован са великом наградом на биеналу у Венецији
Ташнади М., Фоско Вешети и Амадео Назари

У сали су инсталирани модерни апарати за грејање дворане

Њих енглеских породица. Дознаје се на пр. колко Лорд тај и тај годишње поједе фазана, и налазе се обавештења о имену нове јахте те и те Леда. Стаљинов успон за 38 редци за време од 12 месеци у „Ху из Ху“ је, дакле, једна кометска каријера због које ће највећи енглески конкуренти да поаселене од једна.“

„*Донауцајтунг*“ доноси из Анкаре: „Енглецима није било могуће да конференцију у Адани и у својој пропаганди на Блиском Истоку тако искористе као да ће Турска за љубав демократија напустити своју неутралност. Због садашњих тежкоћа у Сирији, Ирану и у Ираку, па и у Палестини покушала је енглеска пропаганда да Турску на други начин пропагандистички укључи. Она је првом дошла на особену мисао да лансира вест о једној тобожњој тајној војној клаузули која је, наводно, склопљена поводом продуженог Саодабадског уговора између Турске, Ирака, Авганистана и Ирана. Арапска обавештајна агенција — једно британско пропагандистичко предузеће на арапском језику — добила је налог да распростре вест да су се четири државе поменутог Уговора сагласиле у томе да силама Савезника у случају нужде дозволе пролаз кроз своја подручја или да им препусте у војне сврхе поједина подручја. У Анкари се — подвлачи „*Донауцајтунг*“ — такве вести означају као потпуно бесмислене и смешне, и изјављује се да их не вреди званично демантовати.“

„*Лестер Лојд*“ доноси говор генералног опуномоћеника за радну снагу, гаулајтера Саукела, на једном збору, којом приликом је рекао: „Наша је дужност, не само због нас самих већ и због Европе, да упутимо апел Европи. Европа мора да нам помогне, радним резултатима, да уништимо болшевиизам на Истоку и плутократског молоха на Западу. Рат је ступио у свој најтежи стадијум. Колко ће он трајати, не знамо. Али знамо једно да ће бити истина оно што је рекао Фирер: Последњи батаљон на ратшту биће немачки, и последње фабрике које ће произвести тенкове и муницију биће немачке фабрике. Док се не осигура и не потпише нови поредак Европе, догле ће Европа радити за Немачку, и догле ћемо ми Немци и на тим подручјима вршити нашу дужност за мир, за рад и за поредак.“

У Шведској је један део резервиста преко радија позван на дужности

Стокхолм, 2 март. — (НШТ). Један део шведских резервиста позван је на дужност у понедељак у подне преко радија. По завршетку подневних вести, прочитана је важна наредба војног команданта, према којој сви резервисти, који су добили мобилизациону књижицу под ознаком „А Г“, одмах треба да седну на брзи воз и да се јаве у наређеном месту без чекања писменог позива. У објашњењу додатом овом наређењу ука-

зује се да позивања не потичу од погоршања спољнополитичког положаја, већ стоје у вези са тзв. дивизијским војним вежбама, које се на основу већ раније донете одлуке владе одржавају зими и лети. Позив је само зато извршен преко радија, јер се хтео испробати код извесних одреда нов систем позивања. На питање о горњем, на надлежном месту су изјавили да не би било целисходно саопштење броја позваних.

Градоначелник оп. кр. града Ујвидека
Бр. 9912/1943.

ПРЕДМЕТ: Издавање овних
војних легитимација војним об-
везницима од 18 до 60 година.

ОБЈАВА

Позивам све јавне наместенике,
као и наместенике предузећа који
су требали да приступе војном оде-
љењу града у смислу објаве овога
закључка, која је објављена до сада
три пута у местним дневним исто-
вама, да се имају јавити означених
дана не пре подне него по подне од
5 до 7 часова у мобилизационом оде-
љењу града (Градска кућа, II спрат со-
ба бр. 26).

Д-р витез Хорват Назмер
заменик градоначелника.

— Редовна годишња скупшти-
на БОС-а. Овлашћени земаљски
Савез индустријалаца, БОС,
одржао је своју редовну годиш-
њу скупштину. Из Будапеште
је скупштини присуствовао г.
Шандор Кноб, директор Цен-
тралног савеза, и г. д-р Иштван
Ђуриш, главни секретар сегед-
ске Трговачко-индустријске ко-
море. Присутне је поздравио г.
Ђула Крамер, председник БОС-а,
а о прошлогодишњем послова-
њу опширно је поднео извештај
г. д-р Сабо Миклош, директор
ујвидечког удружења.

— Неће се увести карте за дуван
и за цигарете. Већ неколико недеља
круже неосноване вести да ће се
увести карте за дуван и за цигарете.
На меродавном месту најавила су да
до тих мера неће доћи, него ће се
наћи начин за решање тога питања.
Од сада ће се ограничити следована
појединим трафикама. У току про-
шле недеље трафика су добиле још
исте количине дуванаских прерађевина,
али практиком следећег следова-
ња добиће само 40% од ове количине
коју су до сада добијале. Ради
правичне расподеле цигарета трафи-
канти упућени су да продају само
својим познатим и редовним купци-
ма.

— Тешко се ранио чистећи ре-
волвер. Јуче пре подне донесен је
из Топоље у Градску болницу у
Сабадки Имре Галамбош, стар
28 година. Он је чистио
свој револвер незнајући да је
напуњен, револвер је изненада
окинуо и метак га је погодио у
грудн, непосредно испод срца.
Прву помоћ му је пружио д-р
Александар Шијачић из Топоље,
који га је одмах затим упутио у
болницу у Сабадки где је на-
јим извршена операција.

— За време замрачења украо
прскалицу за прскање винограда.
Прошле ноћи између 3 и 4
часа Стеван Валковић, надничар
из Сабадке, обрио је једну празну
вилу на Палићу и из ње украо
једну бакарну прскалицу за пр-
скање винограда. Ту прскалицу
је у току дана хтео да прода
једном старинару, а како се
овом учинио сумњив, он га је
пријавио властима. Пошто је
крађу извршио за време замра-
чења судиће му Преки суд.

— У недељу ће се одржати
оснивачка скупштина веровнич-
ког савеза студената Високе
источне трговачке школе. У неде-
љу, 7 о. м. пре подне одржаће се
оснивачка скупштина веровнич-
ког савеза који се оснива при
Високој источној трговачкој
школи за студенте исте школе.
Скупштина ће бити одржана у
свечаној дворани Градске куће.

ПРИВРЕДНИ

Државна помоћ пољопривредницима за изградњу силоса

У данашњим околностима, пољо-
привреднику задаје много бригае ка-
ко да своју стоку, нарочито у зиму,
— у оскудици леће и крелке хране
— исхранује. Овој тешкоћи може се
помоћи изградњом силоса. Силажи-
рати се могу све врсте зелене сточне
хране. Не има и таквих пољопривред-
них производа којима пољопривред-
ник никад не храни стоку, међутим
су они ако их измошамо са другом
еточном храном, на олажирамо, од-
лични за исхрану стоке. То су н. пр.
краставац, патлиџан, лисће кромпи-
ра, тиква, дивља, купус и друго.

Од силажирале хране млеко, путер
или жуманце живинског јајета буде
исто такво као кад би се дотично
сточно грло хранило на летњој пашу.
Силажирану храну може јести рогата
марва, свинче, овца, живина и баће у
таквој кондицији као да једе зелену
храну.

За пољопривредника постоје данас
све могућности да изгради себи си-

лос, пошто је Министарство пољоприв-
реде спремно да ономе ко такав си-
лос гради, пружи материјалну помоћ
од 5 пенига по кубном метру запре-
мине дотичног силоса. Цемент за из-
градњу силоса осигуран је. Ако по-
љопривредник хоће да изгради силос
од шљунковитог бетона, Дунавско-
потиска пољопривредна комора бес-
платно му ставља на расположење
шаблону за изградњу, једино треба
платити транспортни трошак.

За помоћ за изградњу силоса мо-
же се јавити сваки пољопривредник
чија земља износи мање од 300 јута-
ра, но може ту помоћ да замоли и ко
има до 1000 јутара земље, па ће Ми-
нистарство пољопривреде у заслужи-
лом случају одобрити посебну помоћ.
Помоћ се затражује писмено од:
Duna - Tiszaközi Mezőgazdasági
Kamara, Kecskemét, Rákóczi út
17/19.

Комора даје и стручна упутства за
изградњу силоса и начин силажир-
ања хране.

Премијера у РАКОЦИ биоскопу

Од 3-9 марта о. г.

Најмонументалнији филм италијанске филм-
ске индустрије. Одликован са великом
наградом на биеналу у Венецији

БЕНГАЗИ

У главним улогама:

Ташкади Марија, Фоско Башети
Амадео Назари

— Непознати крадљивци укра-
ли женско одело. Непознати
крадљивци отворили су кала-
зом летњу кујну у кући Јакоба
Вернера, 1941, априла 13 улица
бр. 21, и из кујне однели жен-
ског одела у вредности 120 пен-
га. Води се истрага.

— У пажњу послодавцима у Сабед-
ки који имају шегрте. Упуцава шегрт-
ске школе савиштана да се прекид
шегретског уговора у сваком случају
има пријавити управи шегртске шко-
ле. Осим тога до 14 марта треба
уплатити за сваког шегрта II годи-
ште по 5 пенига за школске потребе.
Послодавци су дужни да шегрта пу-
сте већ у 1 сат у школу, како би
тако дошао на час, који почиње у
два сата.

— Тифус у Сирији. Пошто у
Сирији влада тифус, власти у
Турској, а нарочито у Адани,
учиниле су све потребне мере да
би се спречило преношење зара-
зе у Турску. Сви путници мора-
ју да издрже карантин.

— Черчил се опоравља. Енгле-
ска извештајна служба јавља да
се Черчил опоравља и да се
услед тога и не објављују лекар-
ски билтени.

— Изводе из митица са територије
Хрватске моћиће мађарски државља-
ци набављати путем р. к. жупног
уред у Барањи Сентштван — са-
општана заинтересованима надбиску-
пија у Калочи.

— Судске вести из Сабадке.
Окружни суд у Сабадки осудио
је на месец дана затвора Несту
Милодановића због покушаја
подмињивања полицијског стра-
жара, кога је молио да га не
пријави за саобраћајни изгред и
нудио му за ту услугу новаца.
— Сава Крнјски осуђен је на
1500 пенига казне због покушаја
подмињивања пољског чувара.
Нудио му је новаца да га не
пријави што му је овце нашао
како пасу на туђем земљишту.

— У Јемену ухапшени Немачки и
италијански држављани. Како радио
Каиро јавља, у Јемену власти су
наредиле да се ухапсе сви немачки
и италијански држављани.

— У Румунији ове недеље биће
један безхлебни дан. Јављају из
Букурешта да је дирекција за
исхрану објавила да ће пекари
у току ове недеље издавати све-
га 6 пута хлеб, односно издава-
ти само хлеб на 6 купона, а сед-
ми купон проглашује се за нева-
жећи.

— Војна полиција у Хрват-
ској. „Службени лист“ Незави-
сне државе Хрватске објављује
заведбу о устројству војне поли-
ције и саставу домобранства. Др-
жавне и самоуправне власти, као
и полиција и жандармерија, ду-
жне су да потпомажу ову нову
установу.

Седам месеци робије за украдених 260 пенига

Пред председником Кривичног се-
ната, као судијом појединцем, г. д-р
Деже Лугошјем, расправљао је да-
нас случај Андриаша Шимо, из По-
треча, који је 27 фебруара ноћу по-
сле пијанке одузео од једног прејат-
ела 260 пенига. Пошто је крађа била
извршена за време замрачења изгле-
дало је да ће му судити Преки суд.
Током истраге утврђено је да је у
моменту када је извршио крађу
Андриаш Шимо био тропитен пијан.
Стога је предмет упућен грађанском
суду. Пред судом Шимо је признао
дело, те га је суд осудио на 7 ме-
сеци робије и пет година губитка
часних и политичких права, а да пла-
ти 1.000 пенига у готовом. Оштудени
се зодовољно пресудом, а државни
тужилац је уложио пријаву.

— Скупштина пчеларског
удружења. Пчеларско удружење
одржало је своју годишњу скуп-
штину. За председника је иза-
бран Иштван Барта, за другог
председника Лајош Барчи, школ-
ски управитељ, за потпредседни-
ка Јухас Ласло, за секретара
Окањи Иштван, а за благајника
Мокуш Иштван ма. За почасног
члана удружења је једногласно
изабран д-р Антал Нађ, градски
социјални саветник.

— Годишња скупштина Удружења
економи у Сабадки одржана је уз
велико интересовање. Скупштина су
присуствовали представници свих
наместана као и народни посланици
г. г. Богнер и Војнић. Председник г.
Иштван Баркши велелепоседник по-
здравио је присутне и изнео значај
Удружења. Велики жуван г. др. Рек
је нагласио потребу прасне сарадње
између Мађара и Буљеваца. Затим
су у одбор изабрани Шандор Лип-
овачић, Верђ Флуц и Берталан Вуј-
ковић Центри.

— Експлозија у једној трговини
дечјих играчака у Софији. У једној
од највећих улица бугарске пре-
стонице у суботу по подне дошло је
до експлозије. У једној редици дечјих
играчака дошло је до експлозије му-
ниције за дечје револвере. Том при-
ликом погинуо је један наместеник,
а благајница радило тешко је повре-
ђена. До експлозије је дошло услед
пожара.

— Уловљена огромна риба код
Гибралтара. У близини једног
пристаништа поред Гибралтара
рибари су уловили једну огром-
ну рибу, до сада непознате вр-
сте. У утроби рибе нађен је јед-
ан човечији прст са брилијант-
ским прстеном.

— У Херцеговини цветају воћке.
Услед толиког времена у околини Мо-
стара процветале су воћке. На ле-
вадима расте трава а отока је већ
изашла на пашу.

— Бесплатно посредовање. М. гр
државно звање за посредовање рада
(Вак Бохан ул. 2, телефон 26-94) ве-
вештава заинтересоване да могу до-
бити запослење: мушкарци: у месту:
2 столара, 1 кројач, 1 стругар, у Мџ-
тколцу: 1 лимар, у Апатину: 1 пле-
тар, у Цегледу: 2 стругара дрвета,
у Вери: 3 ковача, 5 бравара, 5 стру-
гара гвозђа, 6 лимара и 30 фабрич-
ких радника. У Чепелу: 10 бравара,
10 стругара гвозђа и 30 помоћних
радника у железној индустрији,
Жонско: у Секетфехервару: 30 фаб-
ричких радника, у провинцији: 1
куварина, 1 девојка у хотелској ку-
лињи. У месту: 6 куварина за све, 4
догојке за све и једна девојка за све
у интернату. Шегрта: у месту: 1 ле-
марски, 1 електричар, 1 столарски
и 3 ливна метала.

Шта је то ваздушна надмоћност?

Да је неко почетком 1917 године назрево авијацији бар допекле контуре њеног каснијег развоја, без сумње би био комејал. Она је сматрана као један не много поверљив вид оружја. Но како је авијација и поред тога ипак одиграла неку улогу последње две године првога светског рата, из малости су је признали за род војске и придодали је. мижењерија. Још увек је авијација била далеко да постане засебан од војске! После завршенога рата вођене су велике дискусије по војним кабинетима и укључило неперне Томе, да би коначно правилно оценили улогу авијације и уврстили је у пети, нови род војске. Ред важности појединих родова остао је увек исти: пешадија, артилерија, коњица, мижењерија и ваздухопловство.

Већ током 1920 године појављује се нов борац за напредак тога тако важног рода војске у особи италијанског генерала Дуета. Тај претега целе тактике масовног употребљавања авијације, отац свих доктрина и творца модерног ваздушног рата, постиже много. Он, истина, пада у немилост као пуковник, али га враћају у службу као генерала. Увек узбуђен и чврст у своме веровању он снажно виче: «Она ратујућа страна, која постигне ваздушну надмоћност и има 20.000 бомбардера, моћиће изврјевати рат». Колико је Дует већ тада видео и правилно назирао, испољило се у овоме рату! Авијација је убрзо затим поклоњена нарочита пажња. Израђивале су је све државе и тражило најмодерније техничке птице. Дуетова теорија је као прена нит продрала кроз све фабрике авиона, да би у овоме рату авијација дала оно место, које јој заиста и припада.

Данас је ретко и најмлађе дете, које не зна да је авијација преузела место свих родова војске. Чак јој је и пешадија уступила назив «Краљиче батке», добиен од Наполеона! Без авијације се данас не може ни маћи. Унутрство за ултиматум је стављено у архиву зграле Друштва народа. Авијација је примила на себе да објављује рат бомбардовањем престоница. Већ првих часова после такве објаве рата, авијација ресара железничке пруге, комуникацијске чворове, културне и економске центре, телеграфске и телефонске мреже и парализује сав нормалан живот једног народа. А када се већ много дубоко загазило у туђу историју, када се огреало у бојевима и крви, авијација остаје само једна једна дужност: пошто-пото задржати **ВАЗДУШНУ НАДМОЋНОСТ**.

Та ваздушна надмоћност сама по себи каже да треба бити јачи у ваздуху и владати небом. Да видимо како се може бижи јачи и шта та надмоћност може да пружи?

Код једнаких ваздушних свага зараћених држава, ваздушну надмоћност постиже она страна, која има храбрије, издржљивије, настрљивије и покртвованије летача. Но летачко особље је данас мање-више у свим ваздухопловствима подједнако. То су људи, који су се добровољно определили тој струци и које од себе дају све што могу. Њих у ваздуху не може нико да контролише. Покреће их једино савест, патриотизам и лична амбиција. Зато је задобијање такве ваздушне надмоћности веома ретко. У данашњем рату ваздушну надмоћност, или господарење небом, задобија увек она страна, која има већи број авиона. Там већим бројем авиона се кочи и парализује непријатељско ваздухопловство. Снабдевање трупа не може се вршити ни муницијом ни храном, јер то бомбардери ометају. Лоци вјеским летовима нападају колоне камиона и откривају чак и покушаје њиховог поласка. Изабјачки авиони траже и проналазе

конвоје, припрему за покрет трупа, утврђивање, долазак појатања, расуло, лажу и безредно повлачење. Једном речју ваде све што непријатељ жели да скриве. Господарити небом значе имати све у рукама и непрекидно имати иницијативу за извршење свих војничких операција, а све то спречити непријатељу и кочити га свугде где се за то укаже потреба. Авијацијом владати небом је универзалније и лакше но подморницама владати морима. Јер када је у питању небо, којим треба овладати, онда је то онај део ваздуха, под којим се врше стратегијске операције, које никада нису веће од групе армија. А да би се лакше постигла и одржала и та надмоћност, земља (војниште) и вазвона дели се на секторе, које се после додељују појединим ваздушним дивизијама.

Ваздухопловни пукови, чји су радни и зборни аеродроми на самим секторима појединих армија, имају

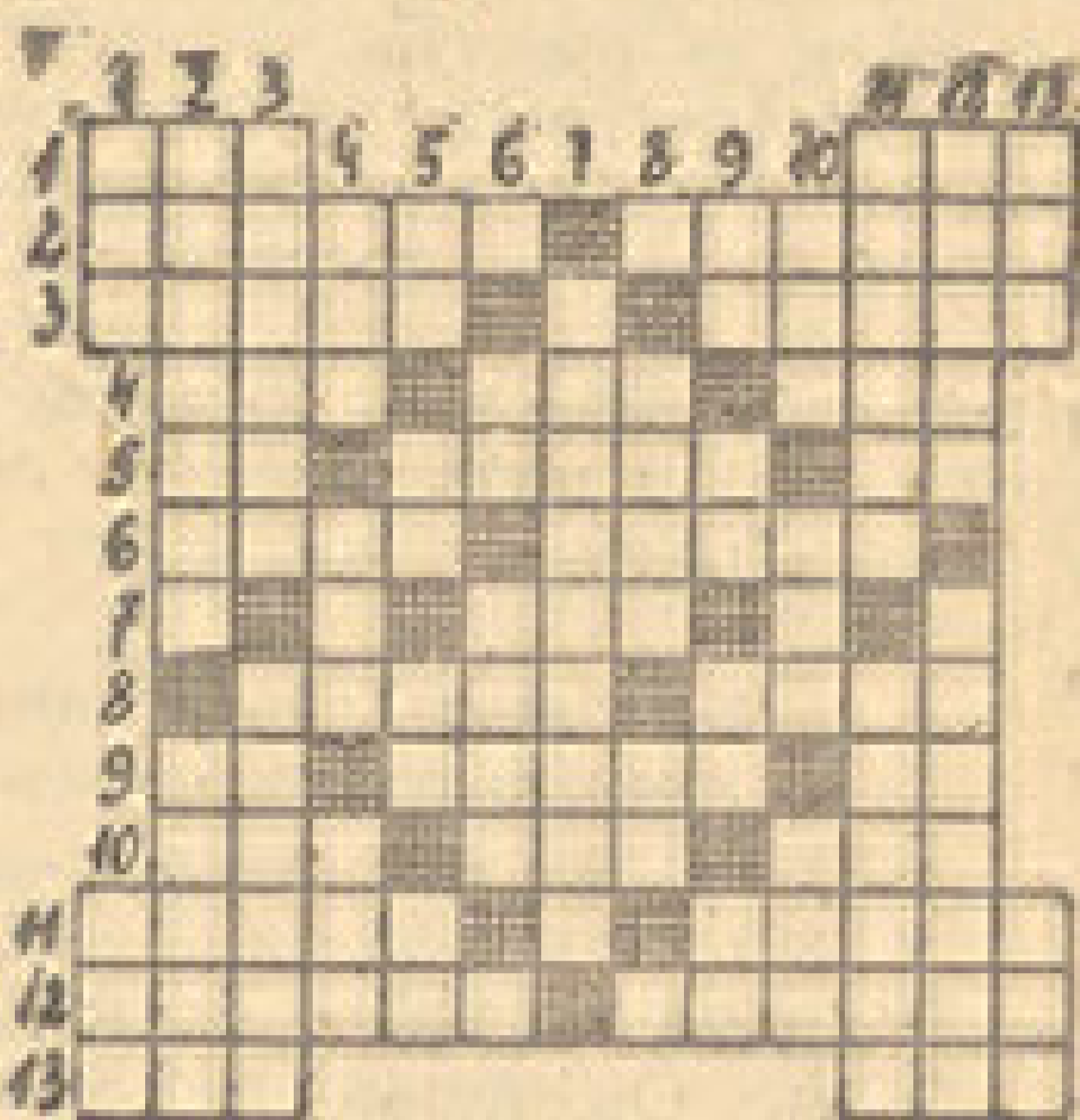
за дужност да господаре и тим делом неба. Све док су они јачи од непријатељско авијације и док они заиста и господаре небом свога региона дејства, дотле ће и сукобљена војска несметано вршити маневрање по замисли операционе заповести архивног штаба.

М. М. Вилић.

— Пронађена стара краљевска гробница у Кини. Приликом рушења једне цркве у кинеском селу Танчуаочин пронашли су једну краљевску гробницу у којој је било много драгуља. Стручњаци мисле да је у томе гробу сахрањена маи краља Ву, који је владао пре 1700 година

Укрштене Речи

Број 41

Водоравно: 1) Чуло вида — страна мушко име. 2) Златници — законан. 3) Река у Славонији — вокал — град у Северној Америци. 4) Мушко име (у палежу) — свеза — зоља. 5) Бео — Одисејева постројина — година (Француска). 6) Покрајина Нидерланде — дочко. 7) Сугласник — сугласник — пас — сугласник — са. 8) Корем — мушко име. 9) Њему — континент — коњска опрема. 10) Узвић — света (турски) — страво мушко име. 11) Прибор за риболов — вокал — изврши опело. 12) Изнепада уни — опуреж. 13) Прави час — речко острво.

Усправно: 1) Дођа (неправилно) — задео рапу вожом. 2) Највећи дијамант на свету — плава. 3) У ланцима — шумска јагода. 4) Здраве (латински) — место у Бачкој — мушко име (у палежу). 5) Ова — њма — египатско божанство — ков. 6) И — к — рече — вокал. 7) Платонова школа. 8) Предлог — једна боја — заменица — самогласник. 9) Упитна заменица — поврничка мера — с — усклик. 10) Страво мушко име — свеза — усклик. 11) Протеђа — стара. 12) Део куће — отаповић Северног Сибира. 13) Заменица — једина.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 40

Водоравно: 1) Милица. 2) Раваница. 3) Боса — сара. 4) Рапа — би — Нина. 5) Ала — бола — сат. 6) Па — Њвкола — би. 7) Аво — сова — јол. 8) Вара — Ра — бала. 9) Цима — лама. 10) Ковачина. 11) Ресева.

Усправно: 1) Рапак. 2) Балаван. 3) Рона — Брн. 4) Маса — и — Амор. 5) Ива — бве — аве. 6) Ла — бекор — ас. 7) Ни — Илова — ча. 8) Цици — ала — два. 9) Апан — а — бапа. 10) Алик — јома. 11) Анабена. 12) Атка.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

— Са мађарског тржишта вина. Досадашња чврста тенденција на мађарском тржишту вина нешто је попустила. Виноградари показују мало воље за продају вина, тако да се осклаца у мањим количинама не могу добити испод 14 до 15, а властелинска не испод 16 фанора по степени јачине. Високе цене одуговлачу мађарски мале вина. Што се тиче квалитета овогодњашњих вина, он се може означити као веома добар. Нова вина, одликују се високом садржајном шећера и нарочито добром аромом, а имају мало киселине.

— Скупљање шумског лишћа у Бугарској. Државна шумска управа у Бугарској наредила је да се на државним шумама, у сврху оточна исхране, изврши скупљање лишћа. Протле године скупљено је вина милиона кг. лишћа и око 500.000 кг. жира.

Апел људима доброг срца

— Уд. Љубица Стојић, Ујвједек, Ретек ул. 4. Јуче је дошла у нашу редакцију уд. Љубица Стојић, старца 72 године, са својом унуком. Сирота старица храни своје унуче, пошто јој је снаја умрла од туберкулозе, а син нестао у рату. До скоро је примала од Српске православне црквене општине 10 пенга месечно, но сада јој је и то укинута. Плаћа кирију са стан 11 пенга месечно, те моли људе племенитог срца да је помогну својим прилозима.

Слободан Веселиновић. Јуче је дошао у нашу редакцију Слободан Веселиновић, 23-огодишњи младић. Он моли помоћ од људи племенитог срца, јер заносење у било каквој струци, или за помоћ. Има жену и двоје деце. Сви су болесни у болници. «Нова пошта» му је предлагла на име прве помоћи из општег фонда 20 пенга. За стан плаћа 15 пенга. Његова адреса је: Ујвједек, Серб улца број 27.

Марија Врбашка. Дошла је у редакцију Марија Врбашка и замолила нас да обртиме пажњу јавности на њену беду. Старица нема ни где ни кога, а ни за рад није способна. Иле на штакама; пошто јој је једна нога знатно краћа од друге. Од Српске православне црквене општине прима помоћ у износу од 5 пенга месечно. Њена адреса је: Ујвједек, Чинош ул. број 10/а.

Из Мохола: Софија Чиплић, болесна у кревету лежи, услед операције која није зарасла те настале компликације добила је запаљиво плућа. Без икаквог је иметка са 1 дететом. Муж јој се налази у заробљеништву. Моле се људи доброг срца да јој помогну. Адреса: Мохол, Арпад ул. број 7.

Сентомаш. Молим вас да објавите овај апел преко «Нове поште». Овде живи једна жена у бедном стању са петоро деце голе и босе. Најстарије дете отаро је 12 година, а најмлађе 16 месеци. Муж јој се налази у заробљеништву. Од црквене општине добила је свега 48 пенга за целу годину. Моли људе добра срца који осећају данашње тешке прилике да је материјално или новчано помогну. Адреса: Ступар Стоја, Сентомаш, Будапешт ул. 48, вашириште.

„НОВА ПОШТА“
у БУДАПЕШТИ

може се добити сваки дан у трафици ХАНКЕ — Верешпалне улца број 30

П Р И Л О З И :

За Персу Аврамов: Гиза Вураков, Силбач, 2.50 п.; за Мару Налембер: Смиља Хрватски, Обече, 3 п.; Љубица Коваче, Обече, 3 п.; за Даринку Скенци: уд. Стана Вурковић, 2 п. Олга Плукар, 2 п.; Јула Мудранска, 3 п.; Миланка Иванов, 1 п.; Даница Шијачић, 1 п.; Перка Каћански 2 п.; Стана Каћански 2 п.; Вукосав Манојловић, 4 п.; Јелена Манојловић, 2.50 п.; Марија Јакшић, 3 п.; Катарина Срђанов 1 п.; Софија и Јелена Срђанов 1.50 п.; за Миладину Алић: Гиза Вураков, Силбач, 2.50 п.; за Смиљу Шућов: Марија Фратуцал, 10 п.; за Обрада Јовчића: његов школски друг Пера Ваварић, 20 п.; за Наташу Алић: Н. Н. из Мохола, 10 п.; за Савету Максић: др Марко Гргуров, 5 п.; г-ђа Јулка Аранићев, 5 п.; Иницијативом г. Милана Ајваса, члана Народног позоришта, у једном друштву скупљено је 22 пенга за Савету Максић и њену децу. Осим тога на иницијативу г. Ајваса, трговац мезовитом робом г. Александар Жванов из Гроф Тиса Иштван ул. бр. 28, дао је за Савету Максић и њену децу 10 кг. пасуља. Иницијативом месног свештеника и тугора са Ченеја, скупљено је 35 пенга за Персу Аврамов и њезино петоро сирочади у Надаљи која је поред своје беде и невоље са хромом ногом остала да храни своју сирћу децу и неки дан по други пут скрхала своју хрому ногу и мора да лежи. Апелује на људе доброг срца да је помогну са најмањим поклоним у њеној поновној беда. Као прилог Перси Аврамов приложио је и Стева Влаовић-Лажин 10 пенга.

За «ОПШТИ ФОНД» из Ујвједек дали су као свој редован месечни прилог: Б. Б. 20 пенга, Н. Ј. 10 пенга. Из Офучко примили смо од уд. Шевачко Ивана, 5 пенга, а од Н. Н. 20 пенга. Из Ујвједек су још приложили: Штатовски Нада, 10 пенга и Милоша Стојановић 10 пенга.

Јављају нам из Зомбора да је овде за Јулку Алексић и њено четворо деце у Силбачу на дан задужница, за душу својих покојника, скупљено међу пријатељима 34 пенга. Ова свота послата је непосредно Јулки Алексић у Силбач. Дали су своје прилоге: Б. Поповић 3 пенга; по 2 пенга: г. Д. А., г. С. В., г. М. Средојевић, Т. Вуришић, г. Ј. Вуришић, г. Ж. П., г-ђа М. Ј., г-ђа П. Б., г-ђа Ж. Грујић, г-ђа В. Д., г-ђа З. Ј., те г-ђа Ј. Туцаковић и г-ђа Ж. Б.; по 1 пенг: г-ђа Ј. И., г-ђа С. Мијић, г. П. Инушић, К. Стојановић и млада М. К.

Мађарски јунаци

Са меуморним духом за полуживе и јунаштом одликовао се заставник Штанц Јозеф у борбама на Доњу.

Он се добровољно пријавио 7 децембра 1942 године да учествује у задатку, чији је циљ био рушење и повласто изврши свој задатак. Изненадио је са својом четом два мала и четири велика совјетска утврђења и успео је да их потпуно уништи.

После извршења задатка, он је добио наредбу, да се врати у наше линије. Приликом повлачења заставник Штанц био је позади и по сопственој иницијативи уништио је још једно велико утврђење снабдевно техничким оружјем.

Трупе генерала Армина врше напале у северном Тунису

Америчке и британске трупе настављају опрезно наступање на територији коју су Немци прошле недеље евакуисали

Цирих, 2 март. (БЕ) — Према вестима приспелим у Цирих, на северном делу туниског ратишта тенковске трупе генерала Армина наставиле су нападе и постигле значајно заузимање земљишта. Врх немачке нападачке тенковске колоне стајао је већ 24 километара од Беје, када је један британски тенковски одред отпочео напад. Борбе на овом отсоку у понедељак су трајале још пуном снагом.

На средњем сектору америчке и британске трупе наставиле су опрезно наступање на територији евакуисаној од Немаца крајем прошле недеље, путем који води из Сbeitле преко Фермане на Гафси.

Према извештајима из Северне Африке, на фронту Осме британске армије појачана је патролна делатност. За последњих 12 часова послала је јака артилериска и ваздухопловна делатност у области Марете линије.

Велики жупан г. д-р Лео Деак примио је у току јучерашњег дана више делегација

У току јучерашњег дана више делегација посетиле је великог жупана г. д-р Лео Деака. Тако је велики жупан примио делегацију Занатлиског удружења, предвођену од председника г. Бечехази Шандора. Затим делегацију Грађанског мађарског певачког друштва, коју је такође предводио г. Бечехази, Удружење железничарских пензионера, делегацију бивших ратника и Леополта коју је предводио г. Доже Андра, управу Делвидетког конзерваториума, предвођену од директора г. Лајоша Киша, Ујвидечку физикарскију, коју су предводили г. д-р Битес Хорват Казмер и г. д-р Лајош Киш, делегацију Грађанског стрељачког удружења, предвођену од г. г. Јанос Абрахама и д-р Имра Барматја, градског саветника, делегацију Српске епархије бачке, предвођену од архиепископског заменика протојереја г. Николе Драгољског, управу обданишта „Магдолна“, предвођену од г-ђе Салонца Золтана, управу Пољопривредне огледне станице, предвођену од г. инж. Миклоша Галгоција, управу Средње пољопривредне школе под вођством г. д-р Карола Ајталја.

Немачки одбранбени фронт све више се консолидује

Јако топлоте на целом фронту веома отежава операције

Берлин, 2 март. — (ДНБ). Званични извештај и даље уздржливо оцењује стање борба на Источној фронту, али из констатација са војне стране произлази да се консолидација немачког одбранбеног фронта показује све јачом. То се све јасније види из центара совјетских напада. У Берлину истичу да совјетска војска упорно највећих напора није могла постићи даље освајање простора. Совјетски напади су одбијени у огорченим борбама. О покретној одбрани

сада може бити само речи на борбеној територији западно од линије Харков-Курск.

У берлинским круговима наглашују да су се сада због топлоте које влада на целом фронту теревске тешкоће за сваковрне покретне акције повећале. Време је толико попустило да већ почиње да пуца и лед на рекама. На северном крилу јужног фронта између Доњца и Дњепра и даље тече немачки противнапад.

ВАЗДУШНИ НАПАД НА ПАЛЕРМО И НАПУЉ

Рим, 2 март. — (Стефани). Из италијанског ратног извештаја види се да је непријатељско ваздухопловство извршило напад на Напуљ, Палермо и на насељена места у областима Катензара и Казенца. У Напуљу је било 10 мртвих и 113 рањених, у Палерму 10 мртвих и 96 рањених, у општини Марина, у провинцији Катензара, било је 5 мртвих и 10 рањених. Контравионска артилерија оборила је 7 непријатељских авиона.

НЕМАЧКО-ИТАЛИЈАНСКИ ПРИВРЕДНИ ПРЕГОВОРИ

Рим, 2 март. (МТИ) — Под председништвом Клодиуса и амбасадора Банинија немачки и италијански владини одбори одржали су кратку седницу у вези са уређењем привредних односа две земље. Поред разних савремених проблема, пронађен је и начин да се олакша, односно поједностави обрадуниски промет.

ШВЕДСКИ ЛИСТ О ПИТАЊУ ПОЉСКИХ ГРАНИЦА

Стокхолм, 2 март. (ДНБ) — Данско Нихеторн бави се питањем пољских граница. Према лондонском извештају листа, у британским круговима англо-совјетски уговор из 1942 разумеју као да се коначно уређење свих питања граница одлаже до после рата. У Лондону наглашују да је Енглеска према гаранције за национални интегритет Пољске, али истовремено принципијелно се уздржавају да наставе дебату о питањима граница. Енглеска по овом питању није везала руке и после рата ће тако поступати како положај захтева.

Вероватно — наставља лондонски извештај листа — да је циљ питања граница, набавеног са пољске стране, био да се ово питање донекле рашчисти. И енглески кругови су на становишту да би по извесном питањима требало бар постићи принципијелан споразум, нарочито ако се операције приближе територијама у питању. Политички заплет на Балкану може довести до много већег пада него што се то десило у случају Северне Африке.

»Економист« наглашава — наставља дописник шведског листа — да треба одмах пречистити став Совјетске Уније по питању граница, јер је напредовање Црвене армије чинило актуелним то питање. Енглески часопис изражава мишљење да тешка питања граница треба уредити споразумом, а не једностраним корацима.

Шведски лист на крају подвлачи да би Совјетска Унија била вољна да пре отпочне преговоре по питању граница ако би Савезници створили други фронт.

НЕМАЧКИ ПРИВРЕДНИ СТРУЧЊАК КЛОДИУС ОТПУТОВАЊЕ У ЦАРИГРАД

Рим, 2 март. — (НШТ). Према обавештењу „Лаворо Фашиста“, посланика д-р Клодиуса, познатог немачког привредног стручњака, очекују у Цариграду. Д-р Клодиус је боравио 18 фебруара у Риму и присуствовао предавању амбасадора Банинија. О званичној мисији д-р Клодиуса у Риму ништа не знају.

ЈАПАНЦИ ВРШЕ ДАЛЕКОСЕЖНЕ ВОЈНЕ ПРИПРЕМЕ НА БАЗАМА СЕВЕРНО ОД АУСТРАЛИЈЕ

Бери, 2 март. (БТ) — Према извештају из Главног штаба генерала Мах Артура, према најновијим опажањима на јапанским базама северно од Аустралије врше се далекосежне војне припреме. Ове припреме врше се на острвима која су раштркана по великом пространству. Ваздухопловство Савезника због тога је своје нападе проширило на нове територије и појачало снагу напада.

ВАЗДУШНЕ БОРБЕ НАД БУРМОМ

Токио, 2 март. — (ДНБ). У току ваздушног напада на један део територије Бурме северно од Акјаба 28 фебруара од 15 нападачких авиона оборено је 7 енглеских апарата. Са јапанске стране није било губитака.

ОГРАНИЧЕЊЕ ПОТРОШЊЕ СТРУЈЕ У ИТАЛИЈИ

Рим, 2 март. — (НШТ). Италијанске „Службене новине“ у броју од недеље доносе уредбу са законском снагом, према којој се почев од 1 марта смањује потрошња индустријске струје за 20%.

Инсталација великог жупана г. д-р Лео Деака одржаће се 16 марта

Како сазнајемо, инсталација великог жупана г. д-р Деак Леа, биће извршена 16 о. м. Тота дана пре подне у 10 часова одржаће се миса у католичкој цркви, у 11 часова почне свечаност инсталације у дворани Градске куће.

Дневна заповест Дучеа поводом повраћања италијанских дивизија са Источној фронти

Рим, 2 март. (Стефани). — Дуче је издао дневну заповест привиком доласка већег броја италијанских јединица са руског фронта на одмор кућа и да понуке своје родове. Дневна заповест гласи:

Официрима, подофицирима и војницима Осме армије! У јакој борби коју је немачка и савезничка војска водила на руском фронту и наше јединице пружиле су небројене доказе о јунаштву и виталности. Непријатељ је био бројно надмоћан, а ви сте се борили до крајњих могућности и жртвовали сте вашу крв за заставе наших дивизија. Скоро све дивизије заслужиле су да им се име спомене

у дневној заповести италијанског народа. Оскудице, патње које сте претрпели и маршеви без престанка ставили су на искушење ваш душевне и физички отпор.

Искушењима којима сте били изложени доказали сте свест о вршењу дужности и ваш високи морал. Ви сте стално гледали у тој тешкој и мучној борби само вану отаџбину. Губици које сте претрпели у борби против болшевијизма нису мали, али сада је реч о томе да се сачува хељадугогодишња привезанија Европе од московског варваризма — завршава се дневна заповест Дучеа.

МОСКВА ПРОТИВ ПОЉСКЕ ЕМИГРАНТСКЕ ВЛАДЕ

Хелсинки, 2 март. (Интериф) — Совјетска обавештајна агенција заузима општар став против пољске емигрантске владе. У свом ставу Совјетска обавештајна агенција пребацује пољској емигрантској влади да није вољна да призна права украјинског и белоруског народа. Према мишљењу совјетских меродавних кругова, то одговара империјалистичким тељенима. Нема никакве основе ни то што се Пољска позива на Атлантску карту. Пољаци ништа нису научили и даље хоће да сеју непријатељство између пољског народа и Украјине, односно Беле Русије.

ИЗБОРИ У ТУРСКОЈ

Цариград, 2 март. (ДНБ) — Цариградски листови на првој страни доносе резултате избора за Народну скупштину од недеље. Међу 453 изабраних посланика 135 је нових посланика. Како се предвиђа, новонабрана скупштина састаће се 7 марта. Како општењак турске владе зависи од поверења скупштине, вероватно је да ће влада, сходно обичајима, на првој седници поднети оставку. Смагта се извесним да ће садашњем министру председнику Сарачоглу бити поверено образовање владе, али се рачуна и о том да ће бити промене у неким портфељима.

СРЕДА, 3 МАРТ 1943

КАКО ЖИВИ ВАТИКАН У РАТНО ВРЕМЕ

Мир влада над куполом цркве Св. Петра

Престоницу четри стотине милиона хришћана, Ватикан, карактерише прилагођавање тежким приликама.

Организацију, односно администрацију Ватикана последњи пут одредио је јула 1929 папа Пије XI приликом склапања Латеранског споразума.

Ова организација доживља је промене у току година, јер се требало прилагодити променама приликама.

Папа Пије XII дао је велику улогу у решавању црквених ствари маршиу Серафини, кога је стално примао у посебне аудијенције, јер му је доста унутрашња административна администрација црквене државе.

Како »Курије д'Женева« пише у репортажи о Ватикану, папа Пије XII је реорганизовао систем управе.

Папа је, предвиђајући историјска искушења, одмах по ступању на престо наименовао један одбор кардинала, чији су чланови кардинали Канали, Роси и Пизарло.

Задатак овога одбора је да у име Папе води административну црквене државе. Дотадашњи шеф гувернер Серафини остао је на овом положају, али су границе његовог овлашћења потчињене одбору.

Како пише »Курије д'Женева«, ова одредба је у почетку наишла на незадовољство, али сада после двогодишње праксе сви признају предности новог система управе.

Кардинал Канали показао се као изврстан шеф администрације.

Његовој пажњи ништа не може да умакне, а нарочито велику пажњу обраћа питању исхране Ватикана. Због рата и у Ватикану су уведена строга ограничења.

Од 11 јуна 1940, када је Италија ступила у рат, италијанска полиција стално пази код зидова који одвајају Ватикан од Рима, како непожељна лица не би ушла у Ватикан, а ватиканска полиција стражари код пет калнија црквене државе.

Једна калница је стално затворена. Она калница излази на Виа Аурелијара и кроз њу пролазе Папин воз, над Папа одлази на пут, Ватиканску железницу изградиле је папа Пије XI

са посебном стацијом. Дужина железничке линије у Ватикану износи 600 метара.

Друга калница води ка музејима и галеријама слика. Остале три калнице су граничне пролази, а кроз једну калницу, која излази на трг Светог Петра, пролазе кола црквених великодостојника, док кроз калницу Свете Ане, пролазе становници, чиновници и радници у Ватикану.

Код сваке калнице стражари швајцарска гарда у плаво жутој униформи са талобардама. Ова стража већ 400 година чува ове калнице у знак успомене на херојску одбрану, папске палате 1527.

Пре рата свако је могао ући у Ватикан, јер је гувернер без икаквих тешкоћа издавао дозволе за улаз.

Сада, међутим, врши се на калницама строго легитимисање. Све посебне дозволе за улаз су обустављене. Онај ко тражи аудијенцију код неког црквеног великодостојника, или хоће да дође у неку од канцеларија, треба да се легитимиса на калници и да осигура циљ посете. Стража на калници прта телефоном надгледа да ли примљу посету.

У случају повољног одговора један швајцарски гардиста прати госта у канцеларију Ватикана, где има да сврши посао.

На територији Ватикана црквена полиција одржава ред. Увече у 10 часова затварају се сви улази у територију Ватикана, где да напусти само онај ко има посебну дозволу.

Већ више од две године — пише »Курије д'Женева« — влада највећи мир у сенци куполо Светог Петра.

Нема сјајних церемонија, пишти се одржавају црквени савети. Нема великих свечаности, поворке и палеских миса у цркви Светог Петра, не долазе из најудаљенијих делова земље ходочасници као пре, не види се велики саобраћај великодостојника, бискупа, кардинала, прелата, мислионара и странаца. Дужност црквене државе са великим делом својих верних престао је.

— Редовна годишња скупштина подбора Удружења државних тужилаца и судија. Јуче је одржана редовна годишња скупштина подбора Удружења државних тужилаца и судија. Том приликом је изабран за претседника Удружења г. д-р Албин Ухљарих, претседник Округног суда, за другог претседника г. Ласло Екерт, претседник Државног тужиоштва, за секретара г. д-р Риго Эрне, судија Округног суда. Наместо досадашњег благајника г. д-р Холоши Антала, који је захвално на свом положају, изабран је д-р Ђезе Понграи. Скупштини су присуствовали и све старешине средњих судова. После завршетка скупштине г. д-р Аладар Ковач, потпретседник Округног суда и претседник Сената, у име судиског кора поздравно је г. д-р Албина Ухљариха поводом његовог именда-

— У пажњу поседницима у Сабадњи. Градско начелство позвало је поседнике и закупце, који обрађују више од 15 катастарних јутара земље, да најкасније до 15 марта ове године преузму »Контролни лист« који се односи на обавезу производњу уљаних биљка. Ко се не буде прихватио овог прописа биће позван на одговорност. Контролни лист се издаје у градској кући, II спрат, 123.

— Бискуп Хинсли тешко оболео. Британска обавештајна служба јавља да се тешко разболео бискуп Хинсли. Бискуп је примио причешће 28 фебруара.

— Поседници вршалаца у Сабадњи треба, по наредби Градског начелства, да без одлагања приступе поправци својих вршалаца, како би оне биле доведене у потпуно исправно стање до жетве. Уколико неко од поседника вршалаца жели да своју вршаницу стави ове године ван употребе, то свакоко треба да прејави у градској кући II спрат соба бр. 123, где треба и да саопшти разлоге своје одлуке. Такође треба да се једном дописним пријави почетак и завршетак поправљања вршалаца.

— Саопштење Апровизационог звања. Апровизационо звање јавља свима продавцима петролеума да ће на карте бр. 5 и 6 за март месец добити једну литру петролеума.

— Нова управа Удружења тураних ловца у Сабадњи. На скупштини је изабрана нова управа. За почасног претседника изабран је г. Геца Нојчек. Претседник је Ласло витез Сабодњи, почасни претседници су г. г. Едвард Декер, члан Горњег дома и проф. Јожеф Богнер народни посланик. Пословни претседник је г. Чаба Нанаи. Скупштини је у име централне управе присуствовао мајор г. Вајнш.

— Позив ујвидечке групе Лего. Ујвидечком звању Лего поднесене су пријаве да нека лица врше скупљање чланарине. Ујвидечка група Лего овим путем јављује да није нико овлашћен за убирање чланарине и моли да се одмах пријаве полицији сва она лица која врше неовлашћену наплату. Чланарина за 1943 годину може се уплатити једино на благајни Лего, Андраши ул. бр. 1, II спрат.

— Ратни рањеници морају бити запослени у Хрватској. Влада је издала законску одредбу према којој сва самоуправна тела, државна надлежства и приватници морају 10 одсто свога особља запослети од оних, који су саобраћени у рату.

Наредба о пријави залиха чистога сребра, сребрних полупрерађевина и ломљеног сребра

Јављају из Будапеште да је Министар индустрије издао наредбу о регулацији промета и пријави чистог сребра, сребрних полупрерађевина и сребрних отпадака. Наредба се односи: а) на чисто сребро у сваком облику (шлица, руда, кугла, полупрерађевина од сребра итд.), б) сребрну легуру у сваком облику; в) сребрна одликовања туземна и инострана, а која нису у промету, изузев збирке одликовања, д) отпатке од чистога сребра и легуре који настају приликом производње сребрних ствари, е) такозвано ломљено сребро.

Ова наредба или правна лица која држе за свој или туђ рачун сребрне материјал наведен у тачки од а) до д), и сваки запатлија или трговац који поседује један килограм материјала наведеног у тачки е) дужни су учинити пријаву М. кр. звању за индустријске сировине, Будапешт, II, Фе ула 68. Пријава запатлије или трговца односи се на ову количину сировина коју још има на дан ступања ове наредбе на снагу, а остале пријаве дужан је учинити сваког седмог дана од овог дана на

да је ова наредба ступила на снагу. Све количине које сада има дужан је пријавити у року од 15 дана, а после овога рока дужан је пријавити надлежној Трговачкој и индустријској комори свакога последњег дана у месецу марта, јуни, септембру и децембру. О пријавама дужан је водити тачне податке. О свима променама мора водити књигу или картотеку, у коју ће уводити коме је и када је упутио робу. Изузев на значајног материјала од а) до д), полупрерађевине и отпатке — узев у обзир изузетке — може употребити, прерадити и продати само са дозволом М. кр. звања за сировине. За трговце и за занатлије додељиваће се ломљено сребро само уз дозволу Звања за индустријске сировине.

— Забрањено пушење у трамвајима у Турској. Турске власти наредиле су да се почет од понедељника не сме пушити на трамвајским перонима. Ко се огрешни о ову наредбу биће кажњен новчаном глобом.

— Претседник Матице српске г. д-р Моч, код великог жупана г. д-р Деака. Велики жупан г. д-р Деак Лео примио је јуче пре подне у свом кабинету г. д-р Александар Моча, претседника Матице српске.

— Привремена обустава упућивања пакета на фронт. Мађарска телеграфска агенција јавља, да је Управа поште обуставила, на основу наређења начелника главног ховведског генералштаба, одашињање пакета на фронт. Писма и дописнице могу се и даље редовно предавати поштама.

— Основана месна организација владине странке у Бајмоку. У подлоку је основана месна организација владине странке »МЕР« у Бајмоку. На Сабади су отишли на оснивање ове организације народни посланици г. г. проф. Јожеф Богнер и Ђула Војнић. Они су том приликом одржали већи говор изневши у њему упућивање и спољнополитичке смернице владине странке. На скупштини је изабрана прва управа »МЕР«-а. За претседника је изабран г. Пал Ковал, за потпретседнике Јанос Штенцил, витез Карољ Хајнал, Јожеф Хајтал, старији Цицлер Јожеф. Секретари су Андраш Лехтнекер, Јоне Јељенски и Ингван Хартов.

— Непознати крађивци украли 13 пари женских свилених чарапа. Непознати крађивци, искористивши прилику док је супруга Шефер Оскара, Геринг ул. бр. 30, оставила 13 пари женских свилених чарапа да се суше у дворишту, увукли су се у двориште и украли чарапе. Полиција је довела истрагу.

— У Бразилији уништено 5 милиона врећа кафе. Јављају из Лисабона, да је овогodiшња род бразилијанске кафе одлична. Родило је у Бразилији 14 милиона врећа кафе. Потребе Бразилије у кафи за следећу економску годину износе 4 милиона врећа. Власти намеравају да од овогodiшњег рода кафе униште 5 милиона врећа.

— Несрећа у једном париском циркусу. Прошле недеље за време једне акробатске атракције у париском циркусу страдала је уметница на трапезу Сизан Данден. Трапез се откинуо и артисткиња је са велике висине пала и тешко повређена пренета је у болницу.

— Пораст радио-протиплатника за Балејеви је у Хрватској. Године 1938 у Хрватској је било 27.740 радио-протиплатника, године 1941 било је 65.000, а сада има 74.251.

— Затворени сви ноћни локали у Норвешкој. Сви барови, ноћни локали као и луксузни ресторани, обуставили су свој рад у смислу наредбе норвешког министра трговине.

— Нова звездарница у Грацу. Чувени универзитет у Грацу гради нову звездарницу која ће бити снабдевена најмодернијим инструментима. За директора нове звездарнице постављен је чувени научник на пољу астрономије професор Штумпф.

— Поскупило шишање и бријање у Турској. Како јављају турски листови, у Цариграду и у целој Турској бербери су повишили цене шишању и бријању.

ФРИДРИХ II И ВОЈНИК НА СТРАЖИ

Краљ Фридрих II, исповидајући жогор у Старгорду, опазан на стражи једнога војника који му се учини веома млад.

— Колико година служиш? — запита га краљ.
— Тринаест.
— Па, колико имаш година?
— Деведнаест.
— А кажеш да тринаест година служиш. Како је то могуће?

— Пет година служио сам као свинар, шест као говедар, а две године служио војску.

Краљ се насмеши, и опазивши да војнику вири зула из вена, запита га:

— Што не пушиш,
— Пушио бих, али господин капетан не дозвољава.

— Но, ако имаш вољу, ти само запали.

— Не може бити.

— Можеш, на моју одговорност.

Војник је само вртео главом.

— Па зар ти не знаш ко сам ја?

— Како да не. Ви сте краљ.

— Но, дакле, ја ти дозвољавам да запалиш.

— То је све лепо, али господин капетан не дозвољава! — одговори момче пристојно.

Краљу се допаде ова дисциплинска упорност, и дотле је навлачио на војника док овај није, најзад, прихватио своју лулу.

— Је ли да праже! — заврши краљ и отиша даље. Код главне стражаре нађе на капетана и, хотећи да докрајчи шалу, рече му:

— Ево тамо на стражи пуши један војник. Смените га и доведите к мени.

Кад је војник стигао, капетан се, пред краљем, процера на њега:

— Како си смео на стражи да пушиш?

Војник се тресе, па кротки, приближивши се краљу, потапање га по ремени и рече тужно:

— Ето, дивите. — ево ћемо објавити награбувати!

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

КОЦКАР

Петар М. Отонић

Милан је био млад и елегантан младећ. Његова симпатична појава утиснула је да је он био свугде радо претам. Жене су се занимале за њега и он је обилно користио живот.

Па ипак, поред свих врлина, а он се је стварно доста имао, имао је и једну ману. У малим задимљеним собама, сакривен од очију познаника, он је скоро сваке ноћи седео за коцкарском столом и играо. Добитци су утицали негативно на њега и он се свакодневно све више одвајао срећом и заносом вештином картања, те је на даљу у дан падао све дубље и дубље ка дну, док није постао друг лозова и професионалних коцкара.

У почетку је све ишло добро. Непроспавање ноћи нису много утицале на његов леп изглед, а телесна кондиција прикривала је трагове непроспавањих ноћи, које је проводио за зеленим столовима, напетих живаца, где је губио и добијао. Ујутру је увек изгледао свеж и углађен, насмејан и весео.

Некако, баш у то време, када је дошао на врхунац своје среће и када је скоро свакодневно добијао преко 1000 пенга, упознао се са једном лепом и богатом девојком. Звала се Мица. Њен витни отац често се назирао поред њега у шетњи, и он је увек био посматрајући њену бујну косу, која је мирисала на јабуке, и плаве очи, плаве као небо, топле као сунце, лепе и привлачне као љубав. Првобитно пријатељство убрзо се претворило у велику љубав. Тај осећај после сваког суочавања бујао је у њему, развијао и растао свом снагом не знајући за препреку.

За чојним столом, знојав у лицу, разбарушено косе и нервозних и несигурних покрета играо је он и даље. Коликогод га је некада карта служила, толико га је у последње време срећа у коцки напустила. То је трајало дуге, читавих месец дана, из дана у дан. Једнога дана, када је већ прокоцкао и последњу пару коју је имао у релу, блед у лицу он се лагано дигао од стола и тихим гласом упитао једног сунтрача пред којим се у нереду налазила крпа коцкарница:

— Дружи, молим те до сутра на зајам 5.000 пенга. Потписаћу... Враћу ти 6.000 пенга...

— Врло радо, — одговори му овај вадећи спремно валнперо и признаницу.

Тада је Милан поново сео за сто. Његови прсти поново су почели да мешају карте, а очи pune лудачког сјаја нетрепично су посматрале њицу купаене карте.

— Нас, — рекао је партнер.

— Хиљаду пенга, — одговорио му је Милан, његови образи нису више били тако бледи; усне нису биле суве. Он је поново поверовао у своју срећу. И четврта карта била је деветка. Он је имао карте.

— И пот, — одговорио му је сусед.

— Плаћам... и још...

Сунтрач га је погледао. Он није хтео више да релансира. Имао је карте котева и показао их је Милану, но Милан као да га није ни чуо, он је и надале наставаљао: »И још...«

Када је Милан тога јутра стигао кући, и када је затворио врата свога хладног момачког стана, његове мисли поново су се вратиле Њој Мици. Он је поново угледао њене очи, плаве као небо, топле као сунце и лепе и привлачне као љубав. Али у њима као да није било толико топлине као раније. У њима је назирао прозор... Скоро несвесно, још док му је једна рука била приклоњена на браву, друга је извукла из џепа револвер. Несигурним потезом он га је приближио левој страни, повукао обарачу и окренуо... Пуцањ је прокоцкао јутарњу тишину, а одмах затим чуло су се једва чујне речи, тихи шепат: »Мице!...«

Несигурна рука, међутим, није уништила овај млади живот. Већ неколико дана лежао је он без свести на белом кревету у месној болници. Тек после три дана први пут помакнуо се. Очи капци почели су се лагано дивати, а ња њих поново су се указале очи, поново се виделе светле зенице које мотал није успео за време да угасе. Са теванице његов поглед ухватио се зиду, а на крају задржао се на особи која му је држала руку и седела поред постеља.

МОДЕРНИ ШЕШИРИ

— Хвала, госпођице, овај ми уопште не одговара. И сувише личи на шешир.

држао се на особи која му је држала руку и седела поред постеља.

— Мице, — шепну он једва чујним гласом.

— Милане, — одговори му она, — зашто си то учинио?

— Коцкао сам се, — поче он без икаквог нарочитог увода. — Био сам коцкар! Изгубио сам много. Скоро све... Хтео сам да умрем, но и последња мисао била је упућена теби. Када сам већ повукао обарачу, хтео сам повући руку, али је било касно. Осетио сам оштар бол у ремени и клонуо сам... Видео сам те у тим тренутцима. Чинило ми се да ме користи, али је било касно. Кра је полако отицала, а са њоме и живот.

Потом ју је дуго посматрао. Све док му се очи нису напуниле сузама. Једна је већ клизнула низ бледи образ остављајући светао траг на забледелој кожи. Одједном, он је поново оживео и окренувши се рекао јој је тихим гласом:

— Мице, никад више...

Блажим и неким покретом она му је подигла главу, наместила јастук, помисловала по коси и полугласно, тако да је само он могао чути, рече му:

— Праттам ти јер те волим, али то нека ти буде последња реч!...

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

МАРИНЕЛА МЕЊА ДУШУ

МАРИО КОНЧИНИ

Бунд је одмах телефонирао инспектору Робинети, који је одмах дошао и саслушао цалу послугу и кајжано:

— Маринела је одишла виолину! Не изгледа вероватно да би из овога стана, где има много скуповених отвара, украли баш виолину, тим пре што се све вредносне ствари налазе у потпуном броју. Али зашто би повела виолину?

— Из једноставног разлога. Зато што хоће да свира, — рече Бунд.

— Сасвим природно, — потврди и Робинети енергично. — Али мање је вероватно да ново свира тада, када се сам налази у топском положају. Но, насупротив томе, када неко бежи, а хоће да заради свакидневни хлеб...

— ... зато свира да се може издржавати, — рече Бунд.

Робинети га са чуђењем погледа. — Да ли га држите за вероватну вешту претпоставку?

— Ја све држим да је вероватно.

— Можда ради у неком оркестру? ... Нека бити тако неопрезна, пошто свуда знају њек лик.

— Тада сама свира.

— Зашто да не?

— А да је не би познала, отишла је у она места где нема новинара.

— И ово може бити вероватно.

Инспектор Робинети постао је необично живавац.

— Чудновата су ова закључчења, али ипак мислим да смо на добром трагу, — рече и одјуре без да се опростио.

Затим су прошла два дана без икаквих вести. Трећи дан јавио се Робинети и рекао да мисли да ће за врло кратко време моћи да саопшти важне ствари. »За сада се задовољете само са тим саопштењем. Немам времена, а ви будите спремни да путујете!« Опет неколико дана без икаквих вести. Увече у шест часова заврјао је телефон:

— Да ли можете доћи још вечерас до мене?

— Сасвим природно, али куда?

— Идите железничком пругом у правцу северозапада и доћи ћете до једне мале општине, до Фрозине. Ја ћу вас чекати.

Бунд га узрујано запита:

— Да ли сте је пронашли?

— И да и не. Сазићете све када се сватанемо. Докажећемо!

Ауто је јурио кроз ноћ. Бунд је непрестано журио шофера и стално повећавао брзину. Убрзо су приметиле неколико кућа поред друма.

Пред једном кућом стајало је једно возило и махао. Бунд је приметно инспектора Робинетија, чије је лице било озбиљно.

— Добро што сте дошли. Ситуација је озбиљна.

— Где је? — рече Бунд.

Инспектор је несигурно показивао у једном правцу и рече:

— Тамо.

Када је видео да Бунд журе у показаном правцу, задржао га је.

— Немојте се журети и саслушајте шта се догодило.

Испричао је да је у району од триста километара око Рима саслу-

шао полицију и питао да ли су приметили једну жену виолинисткињу. Два дана морао је да чека на резултат.

На крају крајева послала је извештај полицијска испостава из неке мале општине да једна жена иде од куће до куће, моли милостињу и свира у виолину. Иако се лични спис донекле слагао, није изгледало вероватно да је то Маринела, пошто је та жена имала сасвим похабано одело. Но, када је Робинети издао наређење да се ухапси виолинисткиња-просјакња, добио је одговор да је та жена већ нестала.

Робинети је брзо радио. Сео је са неколико својих помоћника у ауто и после дужег тражења наишао је поново на трагове виолинисткиње. Међутим, десно се један необјашњив догађај. Када су јој се приближили, она се сакрила у једну малу кућу и отворила ватру на детективе. Робинети је са својим агентима опколио зграду, но није знао шта даље да предузме. Није хтео да пуца иако је прошло већ једанаест часова од како је просјакња опколена у тршној згради, а ипак није хтео да преговара.

(Свршиће се)

Данас

Среда, 3 март,
Лав, епископ римски, Кунигуид.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: Бели људи.
НЕМЗЕТИ: Оптим валцер.
РАНОЦИ: Бенгази.
ЗРИЊИ: Волим две девојке.
Претставе у 3, 5 и 7 часова.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Машки, 1941 априла 13 ул. бр. 2.
Телефон: 22—01.
Дивид, Хорти Миллош булевар 7.
Телефон: 32—00.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 1 мушка и 1 женско дете.
Венчања: није било.
Умрлих: није било.

*

РАДИО

3 март 1943.

БУДАПЕШТА: 7.00: Јутарња музика ● 10.15: Радио оркестар ● 14.00: Салонски оркестар Вајденгер ● 20.20: Циганска музика ● 22.10: Радио оркестар ● 23.00: Оркестарска дела.

*

ОДЛАЗАН И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички а од Сабадје брзе), 20.24.
За Сабадју: 4.31, 8.14 (убрзани моторни воза за Зомбор), 13.31 (путнички воз (само до Сабадје)).
За Зомбор: 8.53, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.
За Обече, Зенту, Сегад: 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.
За Тител: 6.26, 20.27.
Из Будапеште: 18.08, 22.53 (брзи).
Из Сабадје: 7.38, 20.10 (убрзани моторни).
Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан за Паланку), 12.47, 20.13.
Из Сегада, Зента, Обечеја: 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.00.
Из Титела: 6.24, 16.11.

Позивају се чланови и играчи УХАК-а да у среду, 3 о. м., у 7.30 дођу у клубске просторије код Жели Јаносше, Карпат ул. 65, ради одржавања редовне седнице.

Јовановић Небојша, одличан играч Ск. Беренла, у недељу пре подне на тренингу је положио лева руку.

Гајик Јоца, одличан вођа павале Ск. Беренла, отишао је у војску на одслужење војног рока.

Беренла СЕ за 14 и 25 март има слободан термин. Понуде на: Ујвидек, поштански фах 192.

Утакмице за пинг-понг првенство Сабадје настављају се. У четвртом колу Сафк је победио Кишок са 5:3. Гимназија је победила Хунгарију са 5:2. АТК II је победио Далвидек са 5:0. Шапак је победио Клуб 13 са 5:2. Католичко момачко друштво—ДМКС 5:0, Колнинг—МТЕ 5:0. У петом колу одиграна је утакмица између Гимназије и АТК II. Гимназија је победила свог противника са 5:2.

Ујсегед ТН—СВАН 10:8. У Сабадји је преређено боксерско такмичење између одличних боксера Свака и УТК из Ујсегеда. Свак је наступио са резервама. Најбољи боксер Сабадје, Лазин, није наступио, а сем њега нису дошли на ринг ни Куты, ни Њираги. То је разлог Сваковог пораза. Од Свака су победили Шовљански, Киш II, Сентђерђа и Боршоп.

СПОРТ

Београдска спортска недеља

У недељу су у Београду настављене првенствене утакмице за зимски куп. У овим полуфиналним утакмицама, у којима учествују осам лигаша и нижеразредни клубови, Витез је успео да елиминисао Митића и да тако уђе у финално такмичење идуће недеље. Јединство је порешено играло са нижеразредном Адмиром, али с обзиром на резултат прве утакмице Јединство улази у финалну борбу.

Витез је победио Митића са 1:0, док је њихова прва утакмица имала резултат 2:1 за Витез, па тако Витез са пуним правом улази у другу борбу.

Јединство—Адмира завршена је резултатом 4:4, али пошто је Јединство на првој утакмици победило са 4:2, то Јединство улази у финално такмичење.

На игралишту БСК-а одржано су две пријатељске утакмице. Си 1913 играо је са Балканом и победио га је са двоцифреним резултатом од 10:0, док је главна утакмица између БСК и Обилића завршена са резултатом 5:0. Утакмица је била врло интересантна. Публике је било доста, ма да је време било доста хладно и ветровито.

У недељу су завршене и полуфиналне утакмице у пинг-понгу за првенство Београда. Београдски тенис клуб је успео да елиминисао свог јаког противника БСК-а, а Обилић је тукао Ранковицу, што се уосталом и очекивало, па ће тако идуће недеље БТК да се бори са Обилићем. Утакмица ће бити тешка и интересантна. Најбољи српски играчи пинг-понга бориће се за првенство Београда.

СКЛ ТИВДЕРШ—СКЛ КАВ 3:3

У недељу су у Каћу одиграли пријатељску утакмицу домаћи СКЛ и СКЛ из Тивдерша. Домаћи тим већ је у почетку надмоћнији. Гост, пак, и поред недостатка свог најбољег играча мало по мало сређује се, док најзад не преузима игру у своје руке. Голове су дали: Верман, Миликов, Суботички, од домаћих Добановички је био најбољи на терену. Реваниш-утакмице играће се идуће недеље у Тивдершу.

*

Ск. ЛЕВЕНТЕ (Шајкашлах)—Ск. ЛЕВЕНТЕ (Дунагардон) 3:2 (2:0)

Одличан тим Ск. Левенте из Шајкашлага у пријатељској игри у Дунагардону заслужено је победио домаћи тим. Игра је била врло лепа, нарочито у првом полувремену. У другом полувремену домаћи тим доста грубом игром изједначаје, али поверљиви Обренов враћа се на терен и даје победonosни гол. Голове за госте су дали: Обренов (2) и Атананков, а за домаће Менеш. Судија слаб.

*

Ск. ОСИВАП—КАФК (Кула) 2:0 (0:0)

Ову пријатељску утакмицу КАФК је изгубио у Осивцу, јер је наступио са пет резерва. Публике је било у рекордном броју, а судија г. Машаревки судио је одлично.

Пре ове утакмице, у недељу, одиграна је пријатељска утакмица на игралишту КАФК-а са гостујућим тимом из Бачкерестура. У овој утакмици КАФК је победио противника са 6:1 (2:0). Голове су дали: Саузер (2), Тренгли, Мер, Рудер, Клешице. Судија Репер судио је добро.

У недељу у Кули гостује ФК Чабач из Сентгаташа.

*

Ск. ВАДАЉА—Ск. КУИЛАДИ 3:0

У Чурогу је у недељу играна ова пријатељска утакмица. Гости су за цело време игре били надмоћнији, и са мало више среће резултат је могао бити и већи. Голове за НСК дала су: Отанимиров (2) и Мажки. Они су са Радовановићем и Сурдучкићем били најбољи на терену.

*

БОЧКАЈИ II (Обече)—СК ЛЕВЕНТЕ (Бачфелдеар) 4:0

У недељу је одиграна пријатељска утакмица између горњих клубова која се завршила убедљивом победом домаћих. То је уједно била проба за наступајуће првенствене борбе.

МАЛА ГЛАСИ

стају до 10 Јени 1.50 п. Свака даља реч 10 ф. — За оне, који траже службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

СТОЛАРСКИ ПОМОЋНИК тражи запослење у предузећу или фабрици. Адреса: Фонтаци, Сабадја, Чорвокић ул. 59. 478

ТРАЖЊА

ТРАЖИМ ВИШЕ УЖАРСКИХ ПОМОЋНИКА уз добру плату. Вадерић Радивој, Сталар. 416

ПРОДАЈА

ДРВЕНЕ КАДЕ, водосне нарочито за печење расије, и за вешање, затим бурад, бачварски прибор, термометри, справе за мерење алкохола, продају се, Кенигштетлер, Буза трг 4. Телефон: 20—15. 488

ПРОДАЈЕ СЕ МАЛА КУЋА

на лепом месту. Евангуално може се узети и у закуп са бајтом и добром пијаћом водом. Адреса у Администрацији. 491

ТРАКТОР „УНИВЕРЗАЛ-ЛАНГ“

22—28 Н. Р. у врло добром стању за продају. Галетин Јован, Спирбор, Ваљу 34. 446

РАЗНО

УПОЗНАО БИХ СЕ са женом која ми је потпомогала. Дискреција обезбеђена. Писати са фотографом у Администрацију на „Човек 30с. 489

И господа, а и даме увиђају већ и саме да су лепше сваког дана у оделу 433

ХАЈНЕМАН-а

УЈВИДЕК

Мусолини пут 13

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

ПРОКЛЕТА ГРАМАТИКА!

Неки замућан Лала не хтеде да му се и син муца, те одлучи да га да у школу, говорећи:

— Доста сам се ја мучио, па нека ми син бар ужива, има — фала Богу — од чега. Сток'о је његова баба и за њега.

И тако Тоша пође у гимназију. Ишло је мало потеже, али, срећом, Тоша се некако спасао понављања, и паде на попраци само из српског језика. Зачуди се Лала како то да његов син не зна српски, кад му је то, каста, матерњи језик, те поче да грди сина:

— О, тате му госпоно, зар ти, кливане, не знаш шта је калпика, шта вилушка, а шта на прилику кућа. Нисам ни мислио да си такав звакан! Само ме срамотиш!

— Није то, оче, — правдао се син, — него граматика.

— Граматика? Граматика? — замесли се Лала шта му је то?, али никако да схвати о чему је реч.

Како је баш идући дан био пазарна, оде Лала са сином у град. Баш пред апотеком, где је хтео да купи „горчолитине“ против испуцалих руку његовој Соси, сретну се са професором.

— О мај, како то, господине, да мој син не зна српски?

— Шта му је могу, чико, 'ето не зна граматика. Нек' учи преко лета, па ће положити.

— А шта му дође то „граматика“, г. професоре?

— Па, како да вам објасним кад ми то не разумете.

— А, сад знам! — па то ће Лала, — то је, дакле, оно што ја не разумем. Јел' то, госпо'н професоре, оно кад је уземом новине на читам, па оно што разумем — разумем, а оно што не разумем — јел' то граматика?

— Тако је чико, — потврди професор и оде.

— Е, синче, није чудо што си пао, враг је та граматика, — вели Лала синку. — Само, синче, не верујем да ћеш ти то научити преко лета. То је нисам научно целог мог века, па нећеш ни ти за то кратко време. Него, најбоље би било да те дам код Трајка муштере.

Пинг-поне

СЕДМОГ МАРТА ПОЧИЊЕ ПРОЛЕТНО МОМЧАДСКО ПРВЕНСТВО ДЕЛВИДЕКА У ПИНГ-ПОНГУ

Овим дана расписао је Пинг-поне савез распоред за почетак пролећних борби за национално првенство Делвидека у пинг-понгу. Првенство почиње 7-ог марта. Ујвидека КОК игра своју прву првенствену утакмицу у Ујвидеку против МОВЕ ЗТК-а из Зомбора, а то 7 марта. Распоред такмичења осталих припадника Зрњини групе је следећи: 7 марта: Сабадја АТЦ—Сегаде ЕАВ; 21 марта: КОК—АТЦ Сабадја, МОВЕ Зомбор—Сегаде ЕАВ; 11 априла: АТЦ Сабадја—МОВЕ Зомбор, Сегаде ЕАВ—КОК. Сем ових окупета Савез је предвидео за 14 и 15 март велико такмичење у Коложвару за државно првенство за „Малаш Кираа“ куп.

Одговорни уредник и издавач:]

ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа „Уранија“, штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарину одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50. Ручкописи се не враћају